

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Gavriiliță și de reprezentantul părții vătămate SRL „Igan – Grup”, Elenciuc Igor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Korszuk Nicolai xxx, născut la xx xx xxxx, originar și domiciliat în xxx, xxx, xxx, xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.11.2014 – 26.04.2016;

Instanța de apel: 25.06.2016 – 15.12.2016;

Instanța de recurs: 02.03.2017 – 05.04.2017.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoreiei Rîșcani mun. Chișinău din 26 aprilie 2016, Korszuk Nicolai a fost recunoscut vinovat și condamnat în temeiul art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de SRL „Igan – Grup” a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului acesteia să se pronunțe instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond, *in fapt*, a stabilit că în perioada cuprinsă între lunile martie - iulie 2014, cet. Korszuk Nicolai, activînd în calitate de administrator și asociat unic al SRL „Portostrans”, cu sediul xxx, jud. xxx, com. xxx, satul xxx, a încheiat cu SRL „Svedava”, cu sediul bd. xxx, mun. xxx, contractul - comanda de transport rutier de mărfuri nr.62/1, din 19.03.2014, conform căruia SRL „Portostrans” era obligată să transporte din Germania marfa și anume hrană pentru

cîini în beneficiul SRL „Lgan-Grup”, cu sediul pe str. xxx, mun. xxx, care a încheiat contractul de transport internațional de mărfuri, din 11.03.2014 cu SRL „Svedava”. Astfel marfa a fost transportată pe teritoriul Republicii Moldova, în baza contractului de transport CMR nr.074.000.001.14 și devamată conform legislației în vigoare, însă cet. Korszuk Nicolai, acționînd intenționat și exercitînd un drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, a dat indicație șoferului camionului de a nu transporta marfa ce aparține cu drept de proprietate SRL „Igan - Grup” la locul destinației, invocînd o pretinsă datorie pe care o avea SRL „Svedava” față de SRL „Portostrans”.

Ulterior, la 09.07.2014, peste o perioadă de 105 zile după termenul stabilit în contract, ce era prevăzut pentru transportarea mărfii, timp în care proprietarul SRL „Igan - Grup” era lipsit de dreptul de a dispune, posedă și folosi marfa ce-i aparține, la indicația cet. Korszuk Nicolai, șoferul Surduc Lucian a transportat și predat marfa SRL „Igan - Grup”, însă cu unele neajunsuri și cu o parte din marfă deteriorată, astfel cauzîndu-i părții vătămate SRL „Igan - Grup”, o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 135 814, 07 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal - samavolnicia, *adică exercitarea unui drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, soldată cu cauzarea daunelor în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, legalitatea și temeinicia acesteia a fost contestată cu apel de către avocatul Dumneanu Radu în interesele inculpatului Korszuk Nicolai, care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea cerințelor s-au invocat următoarele aspecte:

Instanța de fond a invocat circumstanțe de drept în care, potrivit legislației Republicii Moldova, o persoană poate fi trasă la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii de samavolnicie, prevăzută de art. 352 Cod penal, fără a specifica în ce mod aceste circumstanțe ar fi aplicabile speței în care este acuzat Korszuk Nicolai.

Mai mult ca atît, instanța de fond nu s-a expus asupra argumentelor apărării precum că acesta și-a exercitat în mod corespunzător dreptul la retenție, totodată nu s-a expus asupra argumentului cu privire la imposibilitatea cauzării, în speța dată a unui prejudiciu care să poată fi pus la baza calificării faptelor prin prisma normei penale prevăzute de art. 352 Cod penal și nici asupra argumentelor cu privire la justifica un prejudiciu creat artificial, în scopul de a se îmbogăți fără justă cauză.

Consideră că în rezultatul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine, pe de o parte lipsa faptului infracțiunii de samavolnicie, iar pe de altă parte trucarea materialelor prin care se încearcă dovedirea presupusului prejudiciu în proporții mari.

Apărarea a considerat că situația dată determină necesitatea achitării lui

Korzsuk Nicolai, deoarece în acțiunile învinutului lipsește faptul infracțiunii prevăzute de art. 352 Cod penal, deoarece, având în vedere existența relațiilor contractuale de transport, care sunt reglementate de legislația civilă, căraușul are drept de retenție.

Mai mult ca atât, prejudiciul care poate fi compensat în legătură cu întârzierea livrării transportului, este prevăzut de art. 1014 alin. (4) Cod civil, care indică expres că *„dacă încărcătura a fost livrată cu întârziere, iar cel îndreptățit să dispună dovedește că prin aceasta a suferit un prejudiciu, căraușul va plăti despăgubire, însă numai pînă la valoarea transportului”*.

În sensul dat, îndreptățit să dispună de o anumită marfă transportată este doar beneficiarul încărcăturii respective, care în speța dată este SRL „Svedava” potrivit contractului de prestare a serviciilor de transport de mărfuri încheiat cu SRL „Portostrans”.

Mai indică că o parte terță (SRL „Igan Grup”) poate să fie îndreptățit să dispună de anumită marfă doar în cazul în care ar fi respectat prevederile art. 1002 alin. (3) Cod civil, care prevede că *„Destinatarul care valorifică drepturile ce-i revin în temeiul alin. (1) (adică predarea mărfurilor) trebuie să plătească suma totală a cheltuielilor care rezultă din scrisoarea de trăsură. În cazul unor divergențe sub acest aspect, căraușul este obligat să livreze încărcătura numai dacă destinatarul acordă garanții ”*.

Astfel, ținând cont de faptul că legislația civilă nu permite încasarea unui prejudiciu mai mare decît cheltuielile de transport, iar acestea nu au fost achitate transportatorului, este evident că în rezultatul întârzierii livrării, beneficiarul serviciilor de transport putea să beneficieze doar de dreptul de a nu achita aceste servicii, cu condiția că poate demonstra că prejudiciile sale sunt egale sau mai mari decît valoarea serviciilor de transport.

Prevederile în cauză sunt similare inclusiv reglementărilor internaționale în materie de transport auto de mărfuri.

Apărarea a invocat că atât procurorul, care a dispus pornirea urmăririi penale și expedierea cauzei spre examinare în instanța de fond reprezintă în realitate, cît și judecătorul care a dispus condamnarea unei persoane pentru o faptă care nu constituie infracțiune, reprezintă un amestec grosolan în relațiile de ordin civil, care, în caz de litigiu, urmau a fi soluționate de instanța civilă.

La fel a menționat că potrivit contractului de transport, în baza căruia SRL „Portostrans” și-a asumat angajamentul de a transporta bunuri din Germania în Republica Moldova, beneficiarul încărcăturii este indicat SRL „Svedava”, care și ar putea înainta careva pretenții față de transportator.

De asemenea a indicat că între SRL „Portostrans” și SRL „Igan Grup” nu există careva relații contractuale, din care rezultă obligația de a transmite celui din urmă careva bunuri, respectiv față de presupusa parte vătămată poate duce răspundere doar SRL „Svedava”, care nu are nici un statut în acest proces penal.

Pentru a da consistent afirmațiilor indicate, urmează a fi invocate inclusiv prevederile *Condițiilor Generale IRU privind Transportul International Rutier de*

Mărfuri din 19.05.1956 (CMR) - în continuare Condiții.

Astfel, potrivit pct. 1.1 ale Condițiilor menționate „Orice contract privind transportul internațional rutier de mărfuri încheiat între Expeditor și Transportator va fi guvernat de Convenția privind Transportul Internațional Rutier de Mărfuri din 19.05.1956 (CMR) și dispozițiile obligatorii ale legislației naționale a Transportatorului, chiar dacă acel contract se încadrează în sfera de realizare a contractului pentru transportul internațional de mărfuri integral sau parțial realizat pe mare ”.

În același timp, potrivit pct.14.1-14.8 ale Condițiilor, sunt prevăzute regulile de remunerare a transportatorului și metodele de plată a serviciilor acestuia.

Totodată, pct. 15.2 al Condițiilor menționate, prevăd expres dreptul transportatorului de a reține mărfurile dacă nu au fost plătite serviciile de transport în termenul limită prevăzut pentru transporturile anterioare ce i-au fost încredințate de același expeditor.

Avînd în vedere că SRL „Portostrans” și-a executat pe deplin obligațiile sale în baza contractelor nr. 43/1 din 21.01.2013, nr. 51/1 din 12.02.2014, nr. 54/4 din 11.03.2014 și nr. 62/1 din 19.03.2014, care au avut în calitate de beneficiar SRL „Svedava” și care nu a achitat suma de 85368.19 lei (echivalentul a 4600 Euro), firma transportatoare și-a realizat dreptul de a reține mărfurile transportate pînă la achitarea serviciilor de transport prestate anterior aceluiași beneficiar - SRL „Svedava”.

De asemenea, apelantul s-a referit la aceea că SRL „Igan Grup” potrivit facturii CMR, în baza căruia s-a realizat transportul, a avut calitatea de destinatar. Drepturile destinatarului în cazul transportului de mărfuri sunt reglementate de prevederile art. 1002 Cod civil.

Mai mult, avocatul a menționat că unica garanție pe care a oferit-o SRL „Igan Grup” cu susținerea reprezentanților SRL „Svedava” de la momentul în care s-a iscat prezentul litigiu, a fost aceea de a promite și realiza o urmărire penală a reprezentanților SRL „Portostrans”, fără a achita serviciile de transport căraușului real.

În așa mod, avînd în vedere prescripțiile legale, precum și faptul că în calitate de beneficiar atît - SRL „Svedava”, cît și SRL „Igan Grup” în calitate de destinatar nu au achitat valoarea serviciilor de transport și nu a acordat careva garanții privind achitarea acestora, este evident că cel din urmă nu este îndreptățit să pretindă careva despăgubiri de la SRL „Portostrans”, ci urmează să solicite compensarea eventualelor prejudicii de la agentul economic cu care are relații contractuale - SRL „Svedava” și care a acționat în cazul dat cu rea-credință.

Apelantul a mai menționat că afirmația dată este justificată de prevederile Codului civil, în partea ce ține de reglementarea dreptului de retenție (art. 537-641 și art. 1006 Cod civil).

Totodată, a indicat că în cazul în care, potrivit afirmațiilor SRL „Igan Grup” au fost indicate greșit datele beneficiarului real, urmează să fie puse în aplicare prevederile art. 996 Cod civil, potrivit cărora „partea răspunde pentru prejudiciile cauzate celeilalte părți în urma furnizării unor date false ori incomplete pentru

scrisoarea de trăsură ”, iar în cazul în care agentul economic menționat declară că, în realitate este destinatarul mărfii menționate, urmează sa se subordoneze prevederilor art. 1002 alin. (3) Cod civil, potrivit căruia „Destinatarul care valorifică bunurile ce-i revin în temeiul alin. (1) trebuie să plătească suma totală a cheltuielilor care rezultă din scrisoarea de trăsură. În cazul unor divergențe sub acest aspect, cărușul este obligat să livreze încărcătura numai dacă destinatarul acordă garanții ”.

Ținând cont de argumentele expuse, circumstanțele de drept invocate, care urmează a fi aplicate în coroborare cu dreptul de retenție al SRL „Portostrans”, este vădit neîntemeiată acțiunea penală pornită pe faptul presupuselor acțiuni ilegale al SRL „Portostrans”, deoarece partea care s-a purtat cu rea-credință în situația menționată în realitate este SRL „Svedava”, care poate fi urmărită, în situația în care nu a acționat de comun acord cu reprezentanții SRL „Igan Grup”, pentru cauzare, de prejudicii, în cazul în care fapta nu cade sub calificarea de cauzare intenționată a daunelor materiale, iar SRL „Portostrans” este o victimă a acțiunilor menționate și în scopul de a-și apăra drepturile ce-i revin din prestarea serviciilor indicate, a acționat în conformitate cu prescripțiile legale în vigoare aplicabile inclusiv pe teritoriul Republicii Moldova.

De asemenea a indicat că deși s-a finisat urmărirea penală și cercetarea judecătorească în prima instanță, care are ca scop de fapt stabilirea circumstanțelor reale ale cazului, dar nu apariția a mai multor întrebări decât răspunsuri, nici ordonanța de punere sub învinuire, nici materialele cauzei penale și nici în sentința de condamnare nu se conține nici informația cu privire la modul în care Korzsuc Nicolai „exercitând un drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, ... invocând o pretinsă datorie”, expresii folosite atât de procuror în ordonanța de punere sub învinuire, cât și de instanță în sentința de condamnare) a comis infracțiunea de samavolnicie.

În acest sens, nu este clar ce acțiuni urma să efectueze SRL „Portostrans”-cărei administrator este inculpatul, în scopul apărării drepturilor întreprinderii sale.

În legătură cu neexecutarea obligațiilor de către SRL „Svedava”, în situația în care SRL „Igan Grup” nu este parte la contractul de transport.

La fel, nu este clar de ce dreptul de retenție prevăzut de legislația civilă ar fi fost unul presupus și exercitat în mod arbitrar.

Apărarea nu este de acord cu expresia utilizată de instanța de judecată „pretinsă datorie” iar sintagma „ordinea stabilită” a fost invocată în mod abstract.

Totodată, apărarea a considerat eronată aprecierea temeiniciei învinuirii înaintate lui Korzsuc Nicolai, deoarece se impunea să se dea răspuns la următoarele întrebări soluționate eronat de către procuror:

- care este obiectul nemijlocit și cel material al presupusei infracțiuni incriminate numitului Korzsuc Nicolai ?

- care este locul comiterii infracțiunii ?

- cine este beneficiarul serviciilor de transport în litigiul iscat între SRL „Portostrans”, SRL „Svedava” și SRL „Igan Grup”;

- în cazul în care beneficiar al transportului este SRL „Svedava”, care sunt

drepturile SRL „Igan Grup”?

- în cazul în care are statut de destinatar al mărfii, SRL „Igan Grup” a realizat prescripțiile prevăzute de art. 1002 alin. (3) Cod civil, pentru a putea reclama, acțiunile și solicita compensarea prejudiciilor de la SRL „Portostrans” ?

- au fost achitate sau nu serviciile de transport, prestate în baza contractului de transport de mărfuri încheiat între SRL „Portostrans” și SRL „Svedava”, în care ultima are statut de beneficiar ?

- în cazul în care destinatarul a achitat serviciile de transport, care este cauza pentru care SRL „Svedava” nu le-a achitat transportatorului SRL „Portostrans” ?

- în cazul în care SRL „Portostrans” nu i s-au achitat serviciile de transport avea sau nu dreptul de retenție asupra mărfii în cauză sau nu în condițiile prevederilor art. art.63 7-641 și art. 1006 Cod civil ?

- avea dreptul SRL „Igan Grup” să reclame acțiunile SRL „Portostrans” situația în care nu are relații contractuale cu acest agent economic, iar celui din urmă i s-au achitat drepturile pecuniare pentru serviciul prestat ?

- a fost exercitat în mod arbitrar dreptul de retenție de către SRL „Portostrans”?

- prin ce se manifestă „*încălcarea ordinii stabilite*” invocată atât în ordonanța semnată de procurorul Motînga M., precum și în sentința de condamnare și care era ordinea pe care trebuia să o respecte SRL „Portostrans” exercitarea dreptului legitim de retenție, în situația în care beneficiar, adică SRL „Svedava” în mod repetat nu s-a achitat pentru serviciile de transport de mărfuri prestate în baza contractelor de transport rutier de mărfuri ?

- care este partea vinovată de iscarea prezentului litigiu - SRL „Portostrans” SRL „Igan Grup” sau SRL „Svedava” ?

- i-au fost cauzate în realitate daune SRL „Portostrans” prin acțiunile ilegale ale SRL „Svedava” în situația în care acțiunile acestui agent economic reprezintă o sustragere ?

- se întrunesc în acțiunile Korzsuc Nicolai elementele infracțiunii prevăzute de art. 352 Cod penal.

Mai mult, apărarea a considerat că lipsa la întrebările formulate în sentința de condamnare demonstrează nemotivarea sentinței.

Totodată, consideră eronată învinuirea înaintată lui Korszuk Nicolai, avînd în vedere că în cauza dată, nu poate fi identificat obiectul infracțiunii, deoarece presupusul prejudiciu invocat de procuror și de instanța de fond, pe lângă faptul că nu poate depăși valoarea prevăzută de art. 1014 alin. (4) Cod civil, nici nu poate sta la baza acuzării.

Apărarea a considerat că în acțiunile inculpatului lipsește obiectul infracțiunii, deoarece obiectul nemijlocit al infracțiunii de samavolnicie sunt relațiile sociale care au menirea de a apăra ordinea publică, care este unul distinct de obiectul material, adică consecința acțiunii ilegale - manifestat prin cauzarea prejudiciului.

Însă și *încălcarea ordinii publice* în cauza dată nu a fost stabilită în cadrul cercetării judecătorești, ori normele civile au fost respectate întocmai de către SRL „Portostrans” și au fost încălcate de către SRL „Igan Grup” care, deși a dorit să

primească marfa nu a oferit careva garanții cărăușului cu care nu a avut relații contractuale.

Referitor la stabilirea eronată a obiectului material al infracțiunii, apărarea a menționat că valoarea prejudiciului care se cauzează unei părți vătămate și care poate fi luat în considerare la calificarea acțiunilor unui învinuit, nu poate fi stabilită prin sumarea cheltuielilor de chirie, dobânzilor de întârziere, prejudiciile aferente pierderii clienților, cheltuielilor de asistență juridică, venit ratat și alte aberații, invocate de reprezentanții SRL „Igan Grup” și puse la baza învinuirii, iar ulterior la baza condamnării.

Prevederile art. 352 Cod penal, în materie de apreciere a prejudiciului cauzat, operează cu expresia *„daune în proporții mari/deosebit de mari”* expresia, care potrivit art. 126 Cod penal, reprezintă valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate ... pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane în suma de 50000 lei (2500 unități convenționale), sau, după caz 100000 lei (5000 unități convenționale).

Ținând cont de faptul că legislația procesual-penală nu admite interpretare: extensiv defavorabilă a legislației penale și a celei procesual-penale, este evident că în cazul dat, ținând cont de faptul că se incriminează comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 Cod penal, urmează să se opereze cu noțiunea de pagubă pricinuită de persoană sau de un grup de persoane.

Consideră că deși orice acțiune civilă poate include pretențiile *cu privire la compensarea cheltuielilor, încasarea penalităților, a dobânzilor de întârziere și a altor costuri, aceasta (acțiunea civilă) nu poate fi asimilată obiectului material al infracțiunii de samavolnicie.*

În acest sens, consideră eronată învinuirea înaintată lui Korzsuk Nicolai, având în vedere că în cauza dată, nu poate fi identificat obiectul infracțiunii, deoarece presupusul prejudiciu invocat de procuror și de instanța de fond, pe lângă faptul că nu poate depăși valoarea prevăzută de art. 1014 alin. (4) Cod civil, nu poate sta la baza acuzării.

Din acest punct de vedere, consideră relevante și prevederile alin. (5) art. 1014 Cod civil, care indică că despăgubiri în volum mai mare decât cel stabilit la alin. (4) pot fi pretinse doar atunci când valoarea încărcăturii sau interes special în privința livrării este consemnat conform art. 1016 Cod civil.

Respectiv, art. 1016 alin.(1) Cod civil indică expres că doar *„În schimbul unui supliment la taxa de transport, clientul poate stabili, prin consemnare scrisoarea de trăsură, suma care reprezintă pentru el interesul ca încărcătura să nu fie distrusă, pierdută, deteriorată ori livrată cu întârziere”*.

La caz, când în calitate de prejudiciu este invocată penalitatea invocată cu trimitere la contractul încheiat între SRL „Igan Grup” și SRL „Svedava” (la care SRL „Portostrans” nu are nici o calitate), *contract care la rîndul său conține date de falsificare vădită a clauzei cu privire la termenul de livrare a mărfii*, face evidentă concluzia cu privire la trucarea materialelor prezentate în calitate de probe de către SRL „Igan Grup” atît în procesul civil în care și-a înaintat aceleași pretenții față de

SRL „Svedava”, cît și de către reprezentanții SRL „Svedava” la momentul denunțării acțiunilor reprezentanților SRL „Svedava”.

Situațiile date sunt evidente, dacă se iau în considerare contractele prezentate de către SRL „Svedava” (f.d.45 Vol. 1) și SRL „Igan Grup” (prezentată în cadrul cercetării judecătorești), cu impresiunea umedă a ștampilei fiecărui agent economic, în care *la pct. 6 al contractului respectiv nu se conține termenul de livrare a mărfii. Lipsa termenului de livrare face imposibilă stabilirea datei de la care poate fi calculată penalitatea de întârziere a livrării acesteia.*

Faptul introducerii ulterioare, adică după apariția litigiului în contractul de prestare a serviciilor de transport, a termenului de 18 zile, s-a confirmat în instanță prin declarațiile angajatei SRL „Igan Grup” Corcodel Natalia, care a fost responsabilă de întocmirea acestuia și care a declarat că doar după apariția problemelor cu privire la livrarea mărfurilor la întreprindere s-a pus în discuție problema de ce nu este indicat în contract termenul de livrare a mărfurilor.

Avocatul a invocat că instanța de fond nu a indicat în sentința motivele pentru care nu a luat în considerare argumentele apărării cu privire la existența dreptului de retenție al SRL „Portostrans”, lipsa prejudiciului în litigiul dat, precum și motivul pentru care a respins probele invocate în acest sens, a constatat eronat vinovăția lui Korszuk Nicolai în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 Cod penal, motiv pentru care a solicitat achitarea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, a fost admis apelul declarat de avocatul Dumneanu Radu în interesele inculpatului Korszuk Nicolai, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Korszuk Nicolai a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin.(3) lit. d) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

5. Prin rechizitoriu, lui Korszuk Nicolai i s-a înaintat învinuirea pentru faptul că în perioada cuprinsă între lunile martie - iulie 2014, cet. Korszuk Nicolai, activînd în calitate de administrator și asociat unic al SRL „Portostrans”, cu sediul xxx, jud. xxx, com. xxx, satul xxx, a încheiat cu SRL „Svedava”, cu sediul bd. xxx, mun. xxx, contractul - comanda de transport rutier de mărfuri nr.62/1, din 19.03.2014, conform căruia SRL „Portostrans” era obligată să transporte din Germania marfa și anume hrană pentru cîini în beneficiul SRL „Lgan-Grup”, cu sediul pe str. xxx, mun. xxx, care a încheiat contractul de transport internațional de mărfuri, din 11.03.2014 cu SRL „Svedava”. Astfel marfa a fost transportată pe teritoriul Republicii Moldova, în baza contractului de transport CMR nr.074.000.001.14 și devamată conform legislației în vigoare, însă cet. Korszuk Nicolai, acționînd intenționat și exercitînd un drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, a dat indicație șoferului camionului de a nu transporta marfa ce aparține cu drept de proprietate SRL „Igan - Grup” la locul destinației, invocînd o pretinsă datorie pe care o avea SRL „Svedava” față de SRL „Portostrans”.

Ulterior, la 09.07.2014, peste o perioadă de 105 zile după termenul stabilit în

contract, ce era prevăzut pentru transportarea mărfii, timp în care proprietarul SRL „Igan - Grup” era lipsit de dreptul de a dispune, posedă și folosi marfa ce-i aparține, la indicația cet. Korzsuk Nicolai, șoferul Surduc Lucian a transportat și predat marfa SRL „Igan - Grup”, însă cu unele neajunsuri și cu o parte din marfă deteriorată, astfel cauzându-i părții vătămate SRL „Igan - Grup”, o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 135 814, 07 lei.

De către organul de urmărire penală acțiunile lui Korzsuk Nicolai au fost încadrate în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, după semnele calificative-samavolnicia, *adică exercitarea unui drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, soldată cu cauzarea daunelor în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.*

6. În partea motivatorie a deciziei adoptate, instanța de apel a reflectat următoarele argumente ce au servit temei de casare a sentinței.

Instanța de apel a constatat că sa dovedit cu certitudine că la data de 01.01.2014 între SRL „Igan-Grup” SRL și „Bewital petfood GmbH& Co” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. a-2 600 090, potrivit căruia vânzătorul „Bewital petfood GmbH& Co” se obligă să vîndă bunurile sale doar către SRL „Igan-Grup” pe teritoriul Republicii Moldova, iar cumpărătorul, la rîndul său, se obligă să respecte termenul de plată și să asigure transportarea bunurilor (f.d. 29-30, vol. I).

La data de 06.03.2014 SRL „Igan-Grup” a transferat în contul „Bewital petfood GmbH& Co” suma de 14800 euro 04 cenți, plată pentru marfa alimentară, fapt confirmat prin ordinul de plată în valută străină nr. 4 (f.d. 31, vol. I).

La data de 11.03.2014 între **SRL „Igan-Grup” SRL și SRL „Svedava”** a fost încheiat contractul de transport internațional de mărfuri, potrivit căruia transportatorul **SRL „Svedava”** s-a obligat să transporte din Germania în Republica Moldova 18 paleți, 12.800 kg de mîncare pentru cîini de la expeditorul „Bewital petfood GmbH& Co”. **Conform pct. 12 al contractului nominalizat, transportatorul își asumă responsabilitatea pentru marfa deteriorată, pierdută sau care nu a fost livrată** (f.d. 8, vol. I).

Prin ordinul de plată din 24.03.2014, se atestă efectuarea plății pentru transportul mărfurilor în mărime de 28 669 lei 27 bani din contul SRL „Igan-Grup” în beneficiul SRL „Svedava” (f.d. 19, vol. I).

La data de 19.03.2014, **SRL „Svedava” a încheiat cu SRL „Portostrans”** (al cărei asociat unic și administrator este inculpatul Koszuk Nicolai, fapt confirmat prin informația eliberată de Oficiul Național al Registrului Comerțului nr. 947450 f.d. 103, vol.I) **contractul-comandă de transport rutier de mărfuri nr. 62/1 din 19.03.2014**, conform căruia SRL „Portostrans” în calitate de transportator urma să încarce marfa în volum de 23 tone, 86 m3 de la „Bewital petfood GmbH& Co” SRL, din Germania, la data de 19.03.2014, și să transporte marfa în Republica Moldova, urmînd ca marfa să fie descărcată la Chișinău și Bălți **pentru beneficiarul SRL „Svedava”, indicîndu-se în contract data descărcării 17.03.2014**. Totodată, potrivit contractului respectiv, **beneficiarul SRL „Svedava” s-a obligat să achite pentru**

serviciile prestate suma de 2650 euro în contul SRL „Portostrans” în termen de 20 zile după descărcare (f.d. 10, vol.I).

Astfel, instanța de apel a reținut că din conținutul *contractul-comandă de transport rutier de mărfuri nr. 62/1 din 19.03.2014 încheiat între SRL Svedava” în calitate de beneficiar și SRL „Portostrans” în calitate de transportator, nu este indicat că beneficiarul mărfii ar fi SRL „Igan-Grup” SRL*, din care rezultă cert că relațiile civile sunt numai între SRL „Portostrans” și SRL „Svedava”. Astfel, reieșind din condițiile contractuale se confirmă incontestabil că SRL „Portostrans” nu are nici o obligație față de SRL „Igan-Grup” SRL.

Totodată instanța de apel a menționat că legalitatea *contractului-comandă de transport rutier de mărfuri nr. 62/1 din 19.03.2014 încheiat între SRL Svedava” în calitate de beneficiar și SRL „Portostrans” în calitate de transportator (f.d. 10, vol. 1)*, urmează să fie examinată de instanța civilă și în sensul că părțile au încheiat contractul la data de 19.03.2014 iar *mărfurile urmau să fie transportate și descărcate la data de 17.03.2014, ce înseamnă că cu 2 zile înainte de încheierea contractului, din aceste considerente nu este clar care este termenul executării obligației de transportare a mărfii de SRL „Portostrans” către destinatarul, beneficiarul SRL „Svedava ”.*

SRL „Portostrans” și-a îndeplinit obligația de a transporta marfa pe teritoriul Republicii Moldova, în baza contractului de transport CMR nr. 074.000.001.14 și de vămuire conform legislației în vigoare, fapt ce se confirmă prin documentele de transport și documentele vamale anexate la materialele cauzei penale (f.d. 62-83, vol. I), dat fiind faptul că SRL „Svedava” nu și-a onorat obligația de achitare a serviciilor de transport, or, SRL „Svedava” avea o datorie istorică față de SRL „Portostrans”, pentru efectuarea mai multor curse, SRL „Svedava” promițând lui Korszuk Nicolai că anume după efectuarea acestei curse pînă la descărcare va achita sumele datorate pentru prestarea serviciilor de transport. *Însă s-a constatat cu certitudine că SRL „Svedava” pînă în prezent nu a achitat serviciile prestate în sumă de 2650 euro în contul SRL „Portostrans”, necățînd la faptul că la 24.03.2014, SRL „Igan-Grup” a achitat în contul SRL „Svedava” plata pentru transportul mărfurilor în mărime de 28 669 lei 27 bani din contul SRL „Igan-Grup” în beneficiul SRL „Svedava” (f.d. 19, vol. I).*

La data de 02.04.2014 *SRL „Igan-Grup” s-a adresat către SRL „Svedava”*, cu care de fapt avea raporturi contractuale, cu reclamația nr. 11, solicitînd să-i fie remisă marfa, or, SRL „Igan-Grup” remisese deja suma de 1550 euro pentru prestarea serviciilor de transport, după cum s-a menționat supra (f.d. 19, vol. I).

La data de 03.04.2014 SRL „Igan-Grup” s-a adresat cu o plîngere către IP Rașcani mun. Chișinău, prin care solicită *să fie atrasă la răspundere SRL „Svedava”*, care nu a remis marfa ce urma a fi transportată și care se află în depozitele amplasate în sec. Petricani a mun. Chișinău (f.d. 16, vol. I).

În această ordine de idei, s-a menționat că urmărirea penală a fost începută de către IP Rîșcani a DP Chișinău la 07.05.2014 anume în legătură cu plîngerea lui Elenciuc I., directorul SRL „Ivan Grup”, care a invocat acțiunile ilegale ale SRL

„Svedava”, căreia i-a fost transferată în cont suma de 1550 euro în avans pentru transportarea mărfii din Germania timp de 18 zile, obligație ce nu a fost realizată.

Analizând cele expuse mai sus, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiate alegațiile avocatului inculpatului Koszuk Nicolai precum ca la caz nu se atestă ingerințe elementului penal, ci sunt implicate raporturi juridice cu caracter strict civil.

Astfel, instanța de apel a statuat că potrivit art. (1) pet. 1) al Convenției Relative la Contractul de Transport Internațional de Mărfuri pe Șosele (CMR) din 19.05.1956, *ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 118-XII din 02.03.93*, această convenție se aplică oricărui contract de transport de mărfuri pe șosele cu vehicule, când locul primirii mărfii și locul prevăzut pentru eliberare, așa cum sunt indicate în contract, sunt situate în două țări diferite, dintre care cel puțin una este țară contractantă, independent de domiciliul și de naționalitatea participanților la contract.

Potrivit Condițiilor Generale IRU privind Transport Internațional Rutier de Mărfuri, pct. 14.1 Taxele de transport sunt plătite în ciuda oricăror reclamații formulate împotriva Transportatorului, din orice motiv, și nu pot fi compensate contra prejudiciilor.

Taxele de transport sunt plătibile chiar dacă, din cauza unor situații în afara controlului transportatorului, mărfurile nu au fost predate Destinatarului.

Conform pct. 15 al Condițiilor nominalizate, expeditorul va depune garanție de plată a taxelor de transport pentru Transportator chiar și în cazul condițiilor „cost de transport achitat”. **15.2 Transportatorul are dreptul să rețină mărfurile dacă nu a fost plătit în termenul limită prevăzut pentru transporturile anterioare ce i-au fost încredințate de același Expeditor.**

Astfel, potrivit art. 980 Cod civil, **(1) Prin contractul de transport, o parte cărăuș, transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau client) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte încărcătura la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită.** (2) Transportarea gratuită a persoanei sau a bunului, cu excepția cazului când este efectuată în activitatea de întreprinzător de persoana care oferă public servicii de transport, nu este guvernată de regulile stipulate în prezentul capitol și transportatorul poartă doar o obligație de prudență și diligență.

În baza art. 985 Cod civil (1) Pentru transportarea pasagerului și bagajelor sau a încărcăturii, se plătește taxa de transport convenită prin acordul părților dacă legea nu prevede altfel. (2) Taxa de transport se plătește pînă la transportarea pasagerului și bagajului sau a încărcăturii dacă legea sau contractul nu prevede altfel. **(3) Căraușul are dreptul de retenție asupra bagajului și încărcăturii pînă la achitarea taxei de transport.**

În baza Regulamentului transporturilor auto de mărfuri nr. 9/12 din 09.12.1999 al Ministerului Transporturilor și Comunicațiilor, pct. 103) *mărimea plății pentru transporturile de mărfuri se calculează în baza tarifelor stabilite de legislație, iar în cazurile, când tarifele nu sunt stabilite - la înțelegerea părților, care au*

încheiat contractul de transportare a marfurilor.104) Forma achitărilor trebuie să fie stipulată în contractele de transportare a mărfurilor cu mijloace de transport auto. 105) Achitarea definitivă pentru transporturile de mărfuri se efectuează de către expeditorul (destinatarul) de mărfuri în baza contului agentului transportator. Temei pentru întocmirea contului pentru transporturile efectuate servesc facturile de expediție, bonul beneficiarului (detașat de la foaia de parcurs) și scrisoarea de transport intenațională (C.M.R.). 106) Pentru achitarea definitivă agentul transportator, în termen de cinci zile, întocmește contul pentru expeditorul (destinatarul) de mărfuri, anexînd documentele de transport.

Instanța de apel a reținut că s-a dovedit cu certitudine că SRL „Svedava” avea datorii istorice pe contracte anterioare față de SRL „Portostrans” pînă la încheierea ultimului contract de transport și că SRL „Portostrans” a fost de acord de a presta serviciile de transport deoarece i-a fost promis că pînă se întoarce cu mărfurile debitorul SRL „Svedava” î-i va achita pe cont datoriile istorice, însă nu a fost așa.

Totodată, instanța de apel a reținut că în speță s-a constatat cu certitudine că SRL „Portostrans” care a prestat servicii de transport beneficiarului SRL „Svedava”, dar pentru care nu a primit plata convenită, și-a realizat dreptul de retenție asupra mărfii, drept consacrat expres de către legislația în vigoare, internațională - pct. 5.2 al Convenției Relative la Contractul de Transport Internațional de Mărfuri pe Șosele (CMR) din 19.05.1956, ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1318-XII din 02.03.93 și art. 985 Cod civil, or, retenția presupune posibilitatea cărăușului de a nu elibera marfa persoanei îndreptățite pînă va fi plătit, fiind o instituție creată de legislator ca o garanție executării obligațiilor contractuale de transport în folosul cărăușului.

În acest context, se accentuează că probele prezentate de procuror nu demonstrează că Korszuk Nicolai nu și-a manifestat dreptul legitim prin încălcarea arbitrară a ordinii stabilite, nu s-a comportat după bunul său plac, într-o manieră abuzivă și extralegală, acționând în baza hotărîrii luate după propria apreciere, fără a ține seama de părerea victimei, nu a sfidat ordinea legală de exercitare a drepturilor, nu s-a substituit autorităților publice, ci și-a exercitat un drept care este oferit transportatorului expres, de a reține marfa pînă nu va fi remisă plata pentru prestarea serviciilor de transport, drept ce este recunoscut atît de legislația națională, cît și de cea internațională.

Totodată, pentru a califica o faptă în cadrul art. 352 Cod penal, este nevoie ca făptuitorul să cunoască despre prezența dezacordului din partea victimei. La caz, însuși inculpatul a relatat că „Conform înțelegerii telefonice cu reprezentanții SRL „Svedava”, ultimii au afirmat că pînă la descărcarea mărfii în mun. Chișinău ultimii urmau să mai transfere suma de 4 800 Euro, care și pînă în prezent nu au fost achitați. Marfa era devamată, el nu a fost de acord ca aceasta să fie descărcată din motivul neachitării, și din motiv că la bursa SRL „Svedava” era cu mențiunea rău platnic. Inculpatul a venit la Chișinău a discutat cu reprezentanții SRL „Svedava” însă fără careva rezultat, spuneau că nu dispun de bani, referitor la marfă i-au spus să facă ce

vrea cu ea, dacă vrea o livrează dacă nu - nu”.

În acest context, instanța de apel a constatat că în acțiunile lui Korszuk Nicolai nu se regăsesc elementele infracțiunii incriminate și anume - obiectul și latura obiectivă a infracțiunii deoarece Korszuk Nicolai nu a încălcat nici un drept al SRL „Igan-Grup” care avea relații contractuale cu SRL „Svedava”, ultima neonorându-și ea obligațiile contractuale. De asemenea nu a fost dovedit obiectul nemijlocit al infracțiunii de samavolnicie care relațiile sociale au fost încălcate de inculpat care au menirea de a apăra ordinea publică, care este unul distinct de obiectul material, adică consecința acțiunii ilegale - manifestat prin cauzarea prejudiciului. Nu a fost probată încălcarea ordinii publice în cauza dată, or normele civile și clauzele contractuale au fost respectate întocmai de către SRL „Portostrans” și au fost încălcate de către SRL „Svedava” față de SRL „Igan Grup” care au avut relații contractuale.

Mai mult de atât, nu este reflectată latura obiectivă a infracțiunii de samavolnicie, or, nu a fost dovedită comiterea faptei de către inculpat, deoarece el și-a exercitat dreptul legal al cărașului de retenție a mărfii, fără a acționa arbitrar și fără a acționa prin încălcarea ordinii stabilite, cu atât mai mult la acel moment SRL „Portostrans” nu avea cu SRL „Igan Grup” nici o relație, nici un contract, nu aveau nici o obligație unul față de altul, or din contractul-comandă de transport rutier de mărfuri nr. 62/1 din 19.03.2014 încheiat între SRL „Svedava” în calitate de beneficiar și SRL „Portostrans” în calitate de transportator, nu este indicat că beneficiarul mărfii ar fi SRL „Igan-Grup” SRL, astfel în aceste circumstanțe SRL „Portostrans” nu a cauzat nici un prejudiciu SRL „Igan Grup”.

În acest context, instanța de apel a considerat eronată concluzia acuzării că obiectul material al infracțiunii și anume valoarea prejudiciului care se cauzează unei părții vătămate i se ia în considerație la calificarea infracțiunii de samovolnicie, prin sumarea cheltuielilor de chirie, dobânzilor de întârzie prejudiciile aferente pierderii clienților, cheltuielilor de asistență juridică, venit ratat invocate de reprezentanții SRL „Igan Grup” . Eronat este invocată în calitate de prejudiciu și penalitatea negociată și inclusă de părți la contractul încheiat între SRL „Igan Grup” și SRL „Sveda” , la care SRL „Portostrans” nu are nici o calitate.

Ca urmare, fiind întemeiate afirmațiile apărării că în orice acțiune civilă poate include solicitări cu privire la compensarea cheltuielilor, încasarea penalităților, a dobânzilor de întârziere și a altor costuri, iar aceasta (*acțiunea civilă*) nu poate fi asimilată obiectului material infracțiunii de samavolnicie.

Instanța de apel a menționat în acest sens că potrivit declarațiilor martorului Gutu Sergiu, care a relatat „.....că un contract de transport internațional de mărfuri este contractul CMR, care este un contract tipizat, însă între părți pot fi încheiate alte contracte, contracte simple și contracte-comandă ș.a. Destinatarul se cunoaște, și anume este indicat în contract, este persoana căruia trebuie să-i livreze marfa. Se indică în contract destinatarul, la rubrica destinatar. Conform Codului civil, ce prevede retenția, care spune că cel obligat să remită un bun poate să-l rețină atât timp cât va fi despăgubit

de datoriile de păstrare pe care le-a suferit în timpul reținerii acestui bun, iar conform Convenției CMR, marfa poate fi reținută de către transportator numai dacă nu a fost achitată de către destinatar. Transportatorul are dreptul de a reține marfa pînă cînd nu i se achită serviciile de transport..”.

Totodată, instanța de apel a constatat că nu este dovedită legătura causală dintre fapta lui Korszuk Nicolai și urmările prejudiciabile, suportate de către partea vătămată SRL „Igan-Grup”, fapt care a fost ignorat cu desăvîrșire de către instanța de fond la adoptarea soluției, or, între SRL „Portostrans” și SRL „Igan-Grup” nu a existat nici un raport contractual, SRL „Igan-Grup” a achitat suma pentru prestarea serviciilor de transport către SRL „Svedava”, astfel încît nu există nici un temei de fapt sau de drept de a atrage la răspundere SRL „Portostrans” în raporturile juridice stabilite între SRL „Igan-Grup” și SRL „Svedava”, raporturi în care SRL „Portostrans” nu are nici o implicație.

În acest context, instanța de apel a reținut că toți participanți la proces: inculpatul Korszuk Nicolai, reprezentantul părții vătămate SRL „Igan-Grup”, Elenciuc Ruslan, cît și martorii Guțu Sergiu, Șeremet Vladislav, Popov Sveatoslav, Litra Liudmila, Iepuri Galina, Corocodel Natalia, au confirmat că între SRL „Portostrans” și SRL „Igan-Grup” nu au existat careva raporturi juridice sau de afaceri, însă instanța de fond nu a ținut cont de acest fapt și a constatat în mod eronat că în acțiunile inculpatului este întrunită latura obiectivă a infracțiunii de samovolnicie.

Astfel, inculpatul Korszuk Nicolai a indicat că „...consideră că SRL „Igan Group” nu poate avea careva pretenții față de SRL „PortosTrans” avînd în vedere că nu au careva contract. Careva relații contractuale cu SRL „Igan Group” nu a avut, doar cu SRL „Svedava” avea încheiat contract. După 90 de zile de la reținerea mărfii, a înțeles că nu mai primește careva plată pentru transport de la SRL „Svedava”.

Reprezentantul părții civile SRL „Igan-Grup”, Elenciuc Ruslan, a menționat că în luna iulie 2014 între SRL „Igan Grup” și SRL „Svedava” a fost încheiat un contract de transport și anume transportarea mărfii din Germania, mîncare pentru cîini și pisici. ... SRL „Igan Grup” a încheiat contract de transport cu „Svedava” SRL. Din cîte cunoaște, SRL „Svedava” era companie de transport. Cînd marfa a fost reținută, a aflat că marfa a fost transportată de către altă firmă, denumirea căreia nu o cunoaște. Marfa trebuia să ajungă în Republica Moldova, mun. Chișinău, în luna iulie, la începutul lunii, dar de fapt a ajuns în luna septembrie. ...SRL „Igan Grup” după expirarea termenului executării contractului de transport s-a adresat cu pretenții la SRL „Svedava” care au declarat că au un contract cu o altă firmă de transport, denumirea căreia la acel moment nu o cunoștea, însă ulterior a aflat că este „Portos Trans” SRL. Reprezentanții SRL „Svedava” i-au explicat că au cu SRL „Portos Trans” careva probleme de ordin financiar și i-au spus că marfa este deja în Republica Moldova... Careva relații civile cu SRL „Portos Trans” referitor la transportarea mărfurilor, întreprinderea lor nu a avut... . Careva obligațiuni „Portos Trans” SRL față de „Igan Grup” SRL nu avea, totodată careva relații contractuale nu a avut”.

Martorul Șeremet Vladislav a relatat „... **că consideră că răspunzător la caz este SRL „Svedava” față de client, dar după ce a ajuns camionul pe teritoriul uzinii, la insistența Knauf a descărcat marfa. Întreprinderea de la Bălți Knauf a rezolvat problema eliberării mărfii și nu SRL „Svedava”,... ”confirmand astfel că SRL „Svedava” avea obligația de a remite marfa către „Igan Grup” SRL și nu SRL „Portostrans”. La fel a menționat că „în contractul încheiat între SRL „Svedava” și SRL „Portos Trans” beneficiarul serviciului de transport era SRL „Svedava”, iar în contractul încheiat între SRL „Svedava” și „Igan Grup” SRL, beneficiar era „Igan Grup” SRL... ”, ceea ce întărește faptul că între SRL „Portos Trans” și „Igan Grup” SRL nu au existat careva raporturi juridice și părțile înțeleg acest fapt.**

În aceeași ordine de idei, martorul Popov Sveatoslav a indicat că „...SRL „Igan Grup” a înaintat pretențiile către SRL „Svedava”, avînd în vedere că contractul de transport de către SRL „Igan Grup” a fost încheiat cu prima...Careva contracte directe între SRL „Igan Grup” cu SRL „Portos Trans” nu a avut”, iar martorul Corocodel Natalia a indicat că „nu-i era clară indiferența reprezentanților SRL „Svedava” deoarece ei erau răspunzători de transportarea mărfii...”.

Astfel, instanța de apel a reținut că intenția lui Korszuk Nicolai era exclusiv ca SRL „Svedava” să-i achite plata pentru prestarea serviciilor de transport și a avut dreptul de retenție conform legislației în vigoare, fără a fi cointeresat în sfidarea ordinii publice. Ca dovadă în acest sens servește și faptul că Korszuk Nicolai, după ce a înțeles că SRL „Svedava” nu-i va achita sumele cuvenite, a remis marfa către SRL „Igan-Grup”, fără a solicita de la aceasta careva plăți. În acest sens, sunt relevante declarațiile inculpatului, care a indicat că „a transmis marfa reprezentanților SRL „Igan Grup” necătînd la faptul că contractul a fost încheiat cu SRL „Svedava”, din motiv că reprezentanții SRL „Svedava” i-au spus că nu va mai vedea careva bani și să facă ce vrea cu marfa. A transmis marfa la SRL „Igan Group”, deoarece reprezentantul SRL „Svedava” i-a spus că aceasta aparține primului”.

În acest context, instanța de apel a conchis că, în speță nu sa atesta nici latura subiectivă a infracțiunii de samovolnicie, or, intenția lui Korszuk Nicolai nu a fost de a-și reține marfa în scop de răzbunare, din motive de frustrare sau simț al inechității, ci doar cu scopul să obțină plata ce i se cuvine în baza contractului-comandă de transport rutier de mărfuri nr. 62/1 din 19.03.2014, drept garantat în legislația civilă națională și internațională în domeniul transportului de mărfuri.

Instanța de apel a apreciată critic alegația instanței de fond că prin acțiunile sale, inculpatul, neapelînd la organele competente, și-a valorificat dreptul său de încasare a datoriilor de la SRL „Svedava” prin reținerea mărfii ce nu îi aparținea și despre care cunoștea că de facto aparține SRL „Igan-Grup”, prin ce a admis ca efecte, cauzarea daunelor drepturilor și intereselor destinatarului SRL „Igan Grup”. Or, legislația prevede dreptul cărăușului de a reține marfa pînă cînd i se achită plata pentru prestarea serviciilor de transport, dreptul de retenție reprezentînd în sine o procedură prejudiciară, un mod de garantare a executării obligațiilor, neexistînd necesitatea de a apela din start la organele de drept, cu atît mai mult că la caz este vorba despre un raport juridic cu caracter civil. Or, ulterior SRL „PortosTrans” a

înaintat acțiune civilă în instanța de judecată de împotriva SRL „Svedava” cu privire la încasarea datoriei rezultate din prestarea serviciilor de transport.

Astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond nu a constatat corect situația de fapt, nu a elucidat cine este beneficiarul serviciilor de transport în litigiul iscat între SRL „Portostrans”, SRL „Svedava” și SRL „Igan Grup”, nu a stabilit în ce temei SRL „Igan Grup” și-a înaintat pretențiile către SRL „Portostrans”, nu a explicat dacă este relevant la caz dreptul de retenție al cărăușului.

În acest context, instanța de apel a reținut poziția apărării care a subliniat faptul că, instanța de fond nu a motivat cum anume se manifestă componența de infracțiune de samovolnicie în acțiunile lui Korszuk Nicolai și a ajuns la concluzia greșită de condamnare a inculpatului în baza art. 352 al (3) lit. d) Cod penal.

7. Împotriva deciziei au declarat recursuri ordinare:

- **procurorul**, care invocând drept temei de declarare a recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței, din motiv că instanța de apel a pus la baza hotărârii de achitare doar motivele exclusive ale avocatului din apelul său, ignorând celelalte probe care demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate.

Recurentul susține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de partea acuzării și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția lui Korszuk Nicolai în comiterea infracțiunii încriminate. Vina acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate este dovedită pe deplin prin toate probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată, iar instanța de apel le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată lui Korszuk Nicolai.

Decizia instanței de apel privind achitarea lui Korszuk Nicolai, recurentul o consideră a fi neîntemeiată și pasibilă casării și din motiv că este contrară stării de fapt stabilite în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești, care contravine prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală. În speță, instanța de apel a omis aceste prevederi legale și a dat apreciere numai unor probe care în opinia lor dovedesc nevinovăția. În așa mod, a încălcat cerințele art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, conform cărora instanța de judecată la pronunțarea sentinței de achitare are obligația de a indica motivele pentru care sînt respinse probele aduse în sprijinul acuzării.

Sub acest aspect acuzarea de stat atestă că instanța de apel nu a respectat în deplină măsură stipulările normelor menționate, prin ce s-au comis erori de drept.

La examinarea probelor care confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, instanța de judecată urmează în hotărîre să argumenteze motivele admiterii sau respingerii probelor atît de învinuire, cît și de apărare, fiind obligată să aprecieze toate probele examinate în ședință, indiferent de faptul dacă sunt cuprinse în dosar sau au fost prezentate de părți în ședința de judecată.

În opinia procurorului la adoptarea hotărîrii instanța de apel nu a luat în considerație probele prezentate de partea acuzării, adoptînd o hotărîre reieșind în mod parțial doar din declarațiile lui Korszuk Nicolai și pledoaria apărătorului acestuia.

De asemenea, recurentul menționează că vina inculpatului în săvîrșirea infracțiunii incriminate este dovedită pe deplin prin următoarele fapte și probe administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată și corect puse la baza sentinței de condamnare de către instanța de fond iar instanța de apel nu s-a expus asupra lor, ori nu le-a apreciat, ori le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului.

Mai mult ca atît, instanța de fond analizînd declarațiile depuse de către inculpat, partea civilă, martori, conform materialelor cauzei penale, corect a ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate este dovedită și acesta urmează a fi recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal - samavolnicia, adică exercitarea unui drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, soldată cu cauzarea daunelor în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.

Prin urmare, instanța de apel la pronunțarea deciziei a neglijat situația reală de fapt stabilită pe caz și prevederile legale menționate fapt ce a generat achitarea neîntemeiată a inculpatului.

Anume declarațiilor părții civile și martorilor acuzării instanța de apel le-a dat neîntemeiat apreciere critică, iar pentru a confirma achitarea a considerat veridice doar declarațiile inculpatului.

Astfel, instanța de apel a dat prioritate nefondată probelor apărării în detrimentul probelor acuzării care demască acțiunile ilegale ale lui Korszuk Nicolai și care stabilesc adevărul.

În așa mod, instanța de apel a pronunțat o hotărîre de achitare, care este contrară legii, fără a se expune asupra tuturor motivelor invocate în apel, fapte care urmează a fi calificate ca erori de drept.

- *reprezentantul părții vătămate SRL „Igan – Grup”, Elenciuc Igor*, care invocînd drept temei de declarare a recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței, din motiv că instanța de apel nu a dat o apreciere corectă a probelor examinate în ședința de judecată.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute exhaustiv de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

La caz, sunt declarate două cereri de recurs ordinar depuse de: procuror și de reprezentantul părții vătămate SRL „Igan – Grup”, Elenciuc Igor, drept urmare în contextul ce urmează Colegiul penal, cumulându-le, se va referi asupra acestora.

Prin urmare, analizând recursurile ordinare declarate, Colegiul penal constată că recurenții invocă, în drept, temeiurile stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, susținând că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu menținerea sentinței, dat fiind că instanța de apel nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor din dosar, care, în opinia acestora dovedesc cu certitudine vinovăția lui Korszuk Nicolai de cele incriminate, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

În contextul ce urmează, este relevant de a specifica că, invocând eroarea de drept prevăzută de pct. 6), recurenții menționează despre faptul că instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cu toate că nu se indică expres asupra căror anume motive instanța nominalizată nu s-a pronunțat.

Astfel, Colegiul penal consideră nefondate argumentele recurenților în această parte și reiterează că invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de către instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente, ceea ce în cazul dat nu s-a realizat.

Mai mult, Colegiul penal consideră neîntemeiat argumentul procurorului precum că instanța de apel nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, care obligă instanța să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Or, aici urmează a se reține că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale de achitare, adică așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a adoptat o hotărâre de achitare în privința lui Korszuk Nicolai în cele incriminate în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, deoarece fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii date.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurenți, Colegiul penal, cercetând suplimentar materialele dosarului, specifică că judecând apelul instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de achitare în privința lui Korszuk Nicolai.

În desfășurarea aceleiași idei, instanța de recurs relevă că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de avocatul inculpatului, cu adoptarea unei hotărâri de achitare.

Pe de altă parte, raportat la criticele recurenților, Colegiul penal constată că acestea se referă preponderent doar la chestiunea de apreciere a probelor, pledînd în cererile de recurs că instanța de apel nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor din dosar, care, în opinia acestora dovedesc cu certitudine vinovăția lui Korszuk Nicolai în cele incriminate. Totodată, reieșind textul recursurilor ordinare declarate, se constată că recurenții nu se expun asupra căror anume probe instanța de apel nu s-a expus și care anume probe nu au fost apreciate corect, în viziunea acestora, în cele din urmă concluzionînd că ele constituie un ansamblu probator indubitabil într-u confirmarea vinovăției lui Korszuk Nicolai în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal.

Referitor la argumentul de bază prin care se insistă că este evident faptul că instanța de apel greșit a adoptat o hotărâre de achitare în privința lui Korszuk Nicolai în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, Colegiul penal menționează că din materialele dosarului rezultă că, la data de 19.03.2014, SRL „Svedava” a încheiat cu SRL „Portostrans” (*al cărei asociat unic și administrator este inculpatul Koszuk Nicolai, fapt confirmat prin informația eliberată de Oficiul Național al Registrului Comerțului nr. 947450 f.d. 103, vol. I*) contractul-comandă de transport rutier de mărfuri nr. 62/1 din 19.03.2014, conform căruia SRL „Portostrans” în calitate de transportator urma să încarce marfa de la „Bewital petfood GmbH & Co” SRL, din Germania, la data de 19.03.2014, și să transporte marfa în Republica Moldova, urmînd ca marfa să fie descărcată la Chișinău și Bălți pentru beneficiarul SRL „Svedava”, indicîndu-se în contract data descărcării 17.03.2014.

Mai mult, potrivit contractului respectiv, se indică faptul că beneficiarul SRL „Svedava” s-a obligat să achite pentru serviciile prestate suma de 2650 euro în contul SRL „Portostrans” în termen de 20 zile după descărcare (f.d. 44, vol. I).

La fel, din materialele anexate instanța de recurs menționează că, la data de 11.03.2014, între SRL „Igan-Grup” SRL și SRL „Svedava” a fost încheiat contractul de transport internațional de mărfuri, potrivit căruia transportatorul SRL „Svedava” s-a obligat să transporte din Germania în Republica Moldova 18 paleți, 12.800 kg de mîncare pentru cîini de la expeditorul „Bewital petfood GmbH & Co”. Conform pct. 12 al contractului nominalizat, transportatorul își asumă responsabilitatea pentru marfa deteriorată, pierdută sau care nu a fost livrată (f.d. 45, vol. I).

Sub aspectele enunțate, Colegiul penal reține că din conținutul contractul-comandă de transport rutier de mărfuri nr. 62/1 din 19.03.2014 încheiat între SRL „Svedava” în calitate de beneficiar și SRL „Portostrans” în calitate de transportator, nu

este indicat că beneficiarul mărfii ar fi SRL „Igan-Grup” SRL, din care rezultă cert că relații contractuale sunt numai între SRL „Portostrans” și SRL „Svedava”.

Astfel, reieșind din condițiile contractuale se confirmă incontestabil că SRL „Portostrans” nu are nici o obligație față de SRL „Igan-Grup” SRL.

În continuare, Colegiul penal consemnează că instanța de apel, cercetînd cele imputate lui Korszuk Nicolai, corect a conchis că procurorul nu și-a susținut învinuirea în sensul declarat, adică nu a acumulat și prezentat careva probe verosimile, pertinente și concludente, care ar fi demonstrat indubitabil vinovăția lui Korszuk Nicolai de comiterea infracțiunii de samavolnicie, adică exercitarea unui drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, soldată cu cauzarea daunelor în proporții deosebit de mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.

Colegiul penal menționează că instanța de apel a ajuns just la concluzia că învinuirea incriminată lui Korszuk Nicolai în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal nu și-a găsit confirmarea prin probele prezentate de partea acuzării, nefiind demonstrată latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii nominalizate.

În această ordine de idei, se constată că procurorul, întru susținerea învinuirii, a acumulat și a pledat pentru următoarele probe puse la baza incriminării lui Korszuk Nicolai:

- declarațiile reprezentantului părții vătămate SRL „Igan – Grup”, Elenciuc Igor;
- declarațiile martorilor: Guțu S., Șeremet V., Popov S., Litra L., Iepure G., Corcodel N.;
- procesul-verbal de ridicare din data de 20.05.2014, prin care de la reprezentantul părții vătămate Popov Sveatoslav au fost ridicate următoarele acte: - acte originale PV1 două exemplare declarația pe import nr. 3030v6486, din 29.03.2014 pe 5 file; DVV1 pe 6 file; - factura nr. WH1023835, din 27.03.2014, pe 1 filă, act de prestare a serviciilor pe 1 filă; - factura nr. FB5128678, din 29.03.2014, pe 1 filă; - invoice, din 28.02.2014, ordin de plată nr.24, din 24.03.2014, - ordin de plată, din 06.03.2014 (f. d. 62-77, vol. I);
- mijloacele materiale de probă acte originale PV1 două exemplare declarația de import nr. 3030v6486, din 29.03.2014, pe 5 file; DVV1 pe 6 file; - factura nr. WH1023835, din 27.03.2014, pe 1 filă; act de prestare a serviciilor pe 1 filă; - factura nr. FB5128678, din 29.03.2014, pe 1 filă; invoice, din 28.02.2014, ordin de plată nr.24, din 24.03.2014, - ordin de plată, din 06.03.2014 (f. d. 2, vol. II);
- procesul-verbal de examinare a documentului din 01.08.2014, prin care a fost examinat certificatul contabil emis de SRL „Igan – Grup”, pe 2 file; copia procesului-verbal de predare-primire din 09.07.2014, încheiat între SRL „Portostrans” și SRL „Igan – Grup”, pe 8 file; CMR seria 074.000.001.14 (f.d. 131-142, vol. I);
- mijloacele materiale de probă: certificatul contabil emis de SRL „Igan – Grup”, pe 2 file; copia procesului-verbal de predare-primire din 09.07.2014, încheiat între SRL „Portostrans” și SRL „Igan – Grup”, pe 8 file; CMR seria 074.000.001.14 (f.d. 131-142, vol. I).

Or, se constată că, potrivit textului deciziei recurate, instanța de apel, cercetînd suplimentar probele nominalizate supra, le-a descris în textul hotărîrii judecătorești și le-a apreciat după propria convingere, în coroborare cu celelalte materiale ale cauzei, ajungînd la concluzia că Korszuk Nicolai nu se face vinovat de cele incriminate prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Mai mult, Colegiul penal se raliază la raționamentele punctate în partea descriptivă a deciziei instanței de apel și susține că în speță în acțiunile lui Korszuk Nicolai nu se regăsesc elementele infracțiunii incriminate și anume - obiectul și latura obiectivă a infracțiunii deoarece Korszuk Nicolai nu a încălcat nici un drept al SRL Igan-Grup” care avea relații contractuale cu SRL „Svedava”, ultima neonorîndu-și obligațiile contractuale. De asemenea nu a fost dovedit obiectul nemijlocit al infracțiunii de samavolnicie care relațiile sociale au fost încălcate de inculpat care au menirea de a apăra ordinea publică, care este unul distinct de obiectul material, adică consecința acțiunii ilegale - manifestat prin cauzarea prejudiciului. Nu a fost probată încălcarea ordinii publice în cauza dată, or normele civile și clauzele contractuale au fost respectate întocmai de către SRL „Portostrans” și au fost încălcate de către SRL „Svedava” față de SRL „Igan Grup” care au avut relații contractuale.

Latura subiectivă a infracțiunii specificate la art. 352 alin. (3) lit. d) din Codul penal se manifestă prin vinovăție intenționată, deoarece făptuitorul înțelege că prin acțiunile sale cauzează daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, cu toate acestea urmărește săvîrșirea acestor acțiuni dorind sau admițînd survenirea consecințelor prejudiciabile.

Pe cale de consecință, este relevant de a specifica că corect instanța de apel a evidențiat faptul că, nu a fost dovedită comiterea faptei de către inculpat, deoarece el și-a exercitat dreptul legal al cărăușului de retenție a mărfii, fără a acționa arbitrar și fără a acționa prin încălcarea ordinii stabilite, cu atît mai mult la acel moment SRL „Portostrans” nu avea cu SRL „Igan Grup” nici o relație, nici un contract, nu aveau nici o obligație unul față de altul, or din contractul-comandă de transport rutier de mărfuri nr. 62/1 din 19.03.2014 încheiat între SRL „Svedava” în calitate de beneficiar și SRL „Portostrans ” în calitate de transportator, nu este indicat că beneficiarul mărfii ar fi SRL „Igan-Grup” SRL, astfel în aceste circumstanțe SRL „Portostrans” nu a cauzat nici un prejudiciu SRL „Igan Grup”.

Din considerentul că vinovăția inculpatului nu a fost confirmată prin careva probe pertinente și concludente, lipsește latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, iar o sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmînd a fi interpretate în favoarea inculpatului, instanța de recurs consideră corectă și legală soluția de achitare în privința lui Korszuk Nicolai.

Respectiv, instanța de recurs se raliază statuărilor expuse în decizia instanței de apel și susține că, la caz, fapta lui Korszuk Nicolai nu întrunește elementele infracțiunii

incriminate acestuia prin actul de sesizare a instanței, adică cele ale art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal, după cum susține procurorul și din atare considerente, soluția instanței de apel prin care a adoptat o hătîrire de achitare în privința lui Korszuk Nicolai în accepțiunea Colegiului penal este una corectă, legală și întemeiată, care urmează a fi menținută, fără careva modificări.

În concluzie la cele consemnate supra, Colegiul penal conchide că motivele invocate de recurenți în recursurile ordinare declarate nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței vreunei erori de drept care ar constitui temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate, iar din acest considerent se impune soluția declarării inadmisibilității recursurilor ordinare, ca fiind vădit neîntemeiate.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) - (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Gavriliță și de reprezentantul părții vătămate SRL „Igan-Grup”, Elenciuc Igor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, în cauza penală privind-l pe **Korszuk Nicolai xxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 mai 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru